

LITERATUURLIJST

Intern.

- Beleidsplan 2002-2006 Naar de Kern
- Algemene Beschouwingen Begroting 2003 gemeente De Ronde Venen
- Nota Integrale Handhaving vastgesteld door de raad De Ronde Venen op 30 januari 2003
- Uitslag enquête handhavingstaken februari/maart 2003 gemeente De Ronde Venen

Extern

- Kabinetsstandpunt Handhaven op Niveau, Tweede Kamer, vergaderjaar 1999-2000, 26800 VI, nr. 67
- Rapport Inventarisatie handhavingstaken voor gemeentelijke overheden, Ministerie van Justitie 31 januari 2003
- Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal, twaalfde, herziene druk
- Handhaving in Haarlem 28 februari 2002
- Gemeentebrede Handhavingsnota gemeente Eindhoven 12 september 2001, Handhavingsprogramma 2002 gemeente Eindhoven 22 januari 2002
- Notitie Handhavingsbeleid gemeente Maasdriel van 27 april 1999
- Contourennota Handhavingsbeleid gemeente Assen, najaar 2002
- Beleidsnota Integrale Handhaving gemeente Amstelveen van 19 februari 2002, Handhavingsprogramma 2003-2004 gemeente Amstelveen van 25 september 2002
- Visie op de handhaving en handhavingsbeleid gemeente Dordrecht van 29 oktober 2002, Handhavingsprogramma 2003 gemeente Dordrecht van 29 Oktober 2002
- Nota Handhaving en Veiligheid in de provincie Utrecht van 22 januari 2002
- Integrale Handhaving en Veiligheid gemeente Maarssen "DE LAT OMHOOG" van 8 november 2001
- Programmatisch handhaven, Visie en plan van aanpak in Hilversum 22 november 2002
- Veilig Samenleven gemeente Gouda januari 2000
- Beleidsnotitie Handhaving gemeente Woudenberg 28 december 1997
- Handhaving, bestuursdwang en dwangsom, VNG uitgeverij bv, Den Haag 2003, ISBN 90 322 72837
- Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2002-2004 gemeente Leeuwarden december 1999
- "Met het oog op Zeist" Notitie toezicht en handhaving gemeente Zeist 9 juli 2001
- Handleiding Toetsing regelgeving van provincies en gemeenten, Ministerie van Economische Zaken, november 2001
- Leidraad Programmatisch Handhaven, Ministerie van Justitie november 2001
- Handhaven op Niveau, een introductie Ministerie van Justitie mei 2001
- Naar een handhavingsprogramma, Ministerie van Justitie februari 2002
- Nieuwsbrief van de Vereniging van Nederlands Gemeenten (VNG) van 6 maart 2003, kenmerk BJZ/2003000556 Lbr. 03/25 aan de leden met als onderwerp publicaties handhaving en bestuurlijke boete
- Geregeld Handhaven Beleidsnota en Uitvoeringsnota Handhaving Bouwen en Wonen 2003 van de gemeente Heythuysen

Bestuursopdrachten 2003

Portefeuillehouder:

A.F. Rosendaal

**11 Thema RUIMTELIJKE ORDENING EN
HANDHAVING**

Agendanr.	Bestuursopdracht		
11.4	Opstellen en vaststellen handhavingsbeleid		
Inhoud	De gemeente heeft op basis van regelgeving en de daaruit voortgekomen jurisprudentie een plicht tot handhaving op een groot aantal beleidsterreinen.		
Resultaten	Een Nota Integrale handhaving, die als handvat zal dienen voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken ten aanzien van handhaving.		
Effecten	De Nota Handhavingsbeleid geeft inzicht in het te voeren beleid op het gebied van handhaving. Ook zal de Nota helderheid verschaffen aan de inwoners, hetgeen zal leiden tot meer begrip voor het uitvoeren van handhavingsmaatregelen. Het uitvoeren van beleid zal leiden tot een samenleving waarin rekening wordt gehouden met de gestelde regels, een herwaardering van de gestelde normen en waarden en waarbij het vertrouwen van de burger in de overheid wordt hersteld.		
Meetlat	Op de korte termijn is de meetlat het vaststellen door de raad van het handhavingsbeleid. Op de langere termijn leidt dit tot het minder behoeven op te treden in het kader van de repressieve handhaving. Dit zal blijken uit het jaarlijks op te stellen overzicht handhaving. Wellicht ook minder verzoeken van derden om handhavend op te treden.		
Kosten	In het beleidsplan is voor het opstellen van de Nota een bedrag opgenomen van € 15.000,00. Ingeschat wordt dat het opstellen van de nota circa 400 uur in beslag zal nemen. In het werkplan van het bureau BWT is hiermee rekening gehouden. Daarnaast is een beperkte inzet van diverse andere bureaus die zich bezig houden met handhaving noodzakelijk.		
Communicatie	Na vaststelling van de nota Integrale Handhaving in de raadsvergadering van 22 mei 2003 zal de nota als beleidsregels conform Titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) worden gepubliceerd op de gemeentelijke infopagina en de gemeentelijke website.		
Planning	Datum	Beschrijving	
Besluitvorming	22/04/2003 12/05/03 22/05/03	B&W concept nota Integrale Handhaving Commissie ABZ c.a.: Concept nota Integrale Handhaving Raad: Vaststellen Nota Integrale Handhaving	
Dienst	Afdeling	Bureau	Medewerker
ROB	RO	BWT: Handhaving	Adriaan Schmitz
ROB	RB	Groen	
	RB	FB	
Inwoners	PZ	Communicatie en Burgerservice	

| MA

| OA

|

Bestuursopdrachten 2003

 Portefeuillehouder:
 ing a. F. Rosendaal

 11 Thema **RUIMTELIJKE ORDENING EN
HANDHAVING**

Agendanr.	Bestuursopdracht
11.4.1	Uitvoeren handhavingsbeleid
Inhoud	Het Handhavingsprogramma is de uitwerking van de door de raad vastgestelde nota Integrale Handhaving.
Resultaten	Na uitwerking van het Handhavingsprogramma, een betere naleving van de door de overheid gestelde regels. Herstel van het vertrouwen van de burger in de overheid.
Effecten	Een daadwerkelijke naleving door de burger en bedrijven van de door de overheid gestelde regels.
Meetlat	Door het minder behoeven op te treden in het kader van de repressieve handhaving, hetgeen blijkt uit het opgestelde jaaroverzicht handhaving. Wellicht ook minder verzoeken van derden om handhavend op te treden. Anderzijds kan het aantal verzoeken om handhavend op te treden ook toenemen omdat het vertrouwen bestaat dat door de overheid ook daadwerkelijk handhavend wordt opgetreden.
Kosten	Volgens de financiële indicatie is voor eerst voor 2004 een extra jaarlast/jaarbudget opgenomen van € 75.000, --, voor 2005 € 125.000, -- en voor 2006 € 125.000, --. Voor een adequaat handhavingsniveau is het noodzakelijk dat reeds voor 2003 een extra jaarlast/budget wordt opgenomen van eveneens € 75.000, --.
Communicatie	Na vaststelling door het College van het Handhavingsprogramma vindt publicatie plaats op de gemeentelijke infopagina en de gemeentelijke website als beleidsregels ex artikel 4:81 Awb.

PLANNING	Datum	Beschrijving
Besluitvorming	26/08/03	B&W: Concept Handhavingsprogramma
	15/09/03	Commissie ABZ c.a.: Concept Handhavingsprogramma

Dienst	Afdeling	Bureau	Medewerker
Vakdienst ROB		Handhaving	A. Schmitz

NB.

Er is een samenhang tussen de thema's 11 Ruimtelijke Ordening en 3 Integrale Veiligheid.

SCHEMA 1 (UITSLAG ENQUETE 2003)	Onderwerpen	Regelgeving
Vakgebied		APV
Groenbeheer		
1	Zonder vergunning kappen, rooten of zwaar snoeien van bomen met een stamdoorsnede van meer dan 20 cm op 1,30 m boven de gronden gemengde beplanting van bomen en struiken van meer dan 1000 m ² . Niet voldoen aan de herplantplicht	APV
2	Overtredingen aan beplantingen waarvoor de Boswet geldt	Boswet
3	Verbanden snoei hout (geen paasvuren e.d.)	APV
4	Disteloverlast	Provinciale Distelverordening
5	Illegale stort (in plantsoen)	Wet milieubeheer
6	Overhangend groen	APV
7	Schade toegebracht aan gemeentelijke eigendommen	BW
8	Begravingen	BW
9	Toezicht op verhuurde percelen	Wet op de Lijkbezorging/beheersverordening
10	Illegale ingebruikname openbare grond voor opslag en uitbreiding	BW/ private ovk
11	Controle en handhaving brandveiligheid	Woningwet, Bouwverordening, Bouwbesluit, Brandweerwet, Brandbeveiligingsverordening, Wet milieubeheer, APV
12	Ligplaatsen woonschepen	Verordening Vinkeveense Plassen
13	Kampeerbepalingen Vinkeveense Plassen	Wet openluchtrecreatie
14	Kampeerbepalingen Caravans Eilinzon	Wet openluchtrecreatie, Verordening DRV
15	Ligplaatsen vaartuigen buiten havens	Verordening Vinkeveense Plassen
16	Gedragsregels zandellanden	Eilandverordening Vinkeveen
17	Gedragsregels recreatieterreinen weidegebied	artikel 461 Wetboek van Strafrecht
18	Vaargedrag Vinkeveense Plassen inclusief waterskibaan	Scheepvaartverkeerswet
19	Illegale dumping en zwerfvuil op de recreatieterreinen	Afvalstoffenwet, APV
20	Toezicht op (jaarlijkse) evenementen	APV
21	Standplaatsen	APV
22	Overlast horeca-richtingen	APV
23	Gebruik openbare buitenruimte	APV
24	Vuurwerkgebruik	APV
25	Controle drank- en horecawet (zonder vergunning schenken, leeftijdscontrole drankverstreking)	Drank- en horecawet
26	Plaatsen van automaten	Wet op de kansspelen
27	Illegale uitweg op de openbare weg	APV
28	Illegaal gebruik van de openbare weg voor bijv. opslag	APV
29	Leggen van kabels en leidingen in de openbare weg zonder vergunning door nutsbedrijven	BW

	30	Aanleggen van foutieve en illegale rioolaansluitingen op de gemeentelijke riolering	BW
BWT	31	Bouwvoorschriften	Bestemmingsplan/ verordening
	32	Gebruiksvoorschriften - o.a. illegale bewoning	Bestemmingsplan/ verordening
	33	Aanlegvergunningplicht	Bestemmingsplan
	34	Controle op in uitvoering zijnde bouwwerken (bouwen conform vergunning/ melding)	WRO/ Woningwet
	35	Controle op bouwen zonder vergunning	WRO/ Woningwet
	36	Plaatsen van reclameborden en lichtreclames zonder/ in afwijking van vergunning APV (wordt vooral op invalideroutes als zeer hinderlijk ervaren)	APV
Onderwijs en accommodaties	37	Leerplichtverzuim	Leerplichtwet
Faciliteitair bedrijf	38	water op de weg bij vorst	APV
	39	winkelwagentjes	APV
	40	straatkolken	APV
	41	vuur stoken	APV
	42	plakken en kladden	APV
	43	losse honden	APV
	44	verontreiniging van honden	APV
	45	gevaarlijke honden	APV
	46	hinderlijke/schadelijke honden	APV
	47	wilde dieren	APV
	48	loslopend vee	APV
	49	schade door duiven	APV
	50	bijen	APV
	51	verontreiniging weg	APV
	52	verontreiniging weg bij werk	APV
	53	afvalbakken	APV
	54	reclame- of strooibiljetten	APV
	55	belemmeren straatvegen	APV
	56	natuurlijke behoefte doen	APV
	57	bescherming groen	APV
	58	bescherming planten	APV
	59	vuur in open lucht	APV
	60	opslag ontsiering/stankoverlast	APV
	61	auto's bij handel	APV
	62	defecte auto's	APV
	63	wrakken voertuigen	APV
	64	Caravans	APV
	65	parkeren reclamevoertuigen	APV
	66	parkeren stinkende auto's	APV
	67	aantasten gazon door voertuigen	APV

		te koop aanbieden auto's	APV
	68		APV
	69	Crossterreinen	APV
	70	verkeer in natuurgebieden	Wet milieubeheer
RMD	71	milieuvergunningen en meldingen in het kader van artikel 8:40 Wm	Woningwet, bouwverordening
	72	controle en handhaving van bodemsaneringsseisen en gebruiksbeperkingen mbt de bodem	Wet milieubeheer
	73	stank- en of geluidsoverlast door bedrijven buiten kantoor tijden en in het C40	Wet bodembescherming
	74	lozing van schadelijke stoffen op de bodem	APV
	75	illegale lozingen op het riool door particulieren	Verordening hondenbelasting 2002
FAB	76	Controleren op naleven Hondenbelasting en zonodig optreden	Verordening landtoeristenbelasting 2002, Verordening watertoeristenbelasting 2002, Verordening forensenbelasting 2002
	77	Controleren op naleven Toeristenbelasting en zonodig optreden	Wet op de waardering WOZ
	78	Controleren op naleven Onroerende Zaak Belasting en zonodig optreden	
	79	Controleren op naleven overige belastingsoorten en zonodig optreden	
SOZA	80	Controleren voldoen aan voorwaarden voor behoud bijstand van overheidswege en zonodig optreden	Algemene Bijstandswet
	81	Controleren voldoen aan voorwaarden voor verlenen bijzondere bijstand en zonodig optreden	Algemene Bijstandswet
	82	Controleren voldoen aan voorwaarden voor verlenen bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal en zonodig optreden	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (BBZ)
	83	Controleren voldoen aan voorwaarden voor verlenen bijstand ter voorziening in de noodzakelijke kosten van het bestaan en zonodig optreden	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (BBZ)
	84	Controleren voldoen aan voorwaarden voor verlening uitkering (inkomensvoorziening) en zonodig optreden	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers
	85	Controleren voldoen aan voorwaarden voor verlening uitkering (inkomensvoorziening) en zonodig optreden	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
	86	Controleren voldoen aan voorwaarden voor verlening kinderopvang	verordening kinderopvang
	87	Controleren voldoen aan voorwaarden voor verlenen subsidie en zonodig optreden	premieregeling
	88	Controleren voldoen aan voorwaarden voor verlenen voorziening vangnet huursubsidie en zonodig optreden	Besluit vangnetregeling huursubsidie
	89	controleren voldoen aan voorwaarden kwijtschelding gemeentelijke belastingen	gemeentelijke kwijtscheldingsregeling
	90	Controleren voldoen aan voorwaarden voor verlenen minimabijdrage en zonodig optreden	declaratiefonds
	91	Controleren voldoen aan voorwaarden verlenen subsidie aan persoon ten behoeve van sociale activering en zonodig optreden	Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIIW)
	92	Controleren voldoen aan verlenen subsidie aan werkgever en zonodig optreden	Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIIW)
	93	Controleren voldoen aan voorwaarden voor dienstbetrekking bij gemeente en zonodig optreden	Wet Sociale Werkvoorziening
	94	Toetsen of aan de voor voorwaarden voor gehandicaptenvoorzieningen (vervoer, woningaanpassing, rolstoel) wordt voldaan	Wet Voorziening Gehandicapten

95	Controleren voldoen aan voorwaarden schuldhulpverlening en zondig optreden	wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP)
96	Controleren voldoen aan de plicht tot inburgeringsonderzoek en zondig optreden	Wet inburgering Nieuwkomers en Boetebesluit inburgering Nieuwkomers
97	Controleren voldoen aan deelname inburgeringsprogramma en zondig optreden	Wet inburgering Nieuwkomers en Boetebesluit inburgering Nieuwkomers
98	Controleren voldoen aan voorwaarden voor zorgvoorzieningen en zondig optreden	Wet en regeling nadere zorg voor houders van een voorwaardelijke vergunning voor verblijf

NOTITIE BESTUURSDWANG EN OPLEGGEN VAN EEN LAST ONDER DWANGSOM

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

0. Inleiding	40
1. De toepassing van bestuursdwang	42
2. Het opleggen van een last onder dwangsom	43
3. Bestuursdwang of het opleggen van een last onder dwangsom	45
4. De strafrechtelijke boete	46
5. De procedure bij het toepassen van bestuursdwang dan wel het opleggen van een last onder dwangsom	47
Bijlage 1. Overzicht kenmerken wettelijke handhavingsmiddelen	
Bijlage 2. Overzicht van de procedure bij het toepassen van bestuursdwang dan wel het opleggen van een last onder dwangsom	

NOTITIE BESTUURSDWANG EN OPLEGGEN VAN EEN LAST ONDER DWANGSOM

0. INLEIDING

Het is de zorg van de (gemeentelijke) overheid dat de regels die zijn gesteld ook inderdaad worden nageleefd. Door handhaving kunnen beleidsdoeleinden worden bereikt maar ook kunnen er normen door worden bevestigd.

Wettelijke regels worden gesteld om belangen te beschermen (veiligheid), de samenleving te ordenen (ruimtelijke ordening), gedragsveranderingen (terugdringen overlast) te weeg te brengen of ten behoeven van het bereiken van bepaalde beleidsdoelstellingen ("de vervuiler betaalt").

De wettelijke regels zijn niet vrijblijvend en de burgers mogen erop kunnen vertrouwen dat de (gemeentelijke) overheid haar verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving neemt.

Ook de bescherming van de rechtszekerheid en de rechtsgelijkheid van de individuele burgers en bedrijven is een belangrijk doel van handhaving. Dit betekent dat de burgers en bedrijven goed geïnformeerd moeten worden over gewenst gedrag/wijze van doen/optreden/ reageren en over de consequenties van ongewenst gedrag. Dit houdt ook in dat de gemeentelijke overheid duidelijk en zichtbaar aanwezig is/moet zijn en indien nodig resoluut en consequent optreedt. De praktijk heeft thans reeds uitgewezen dat hiervan een duidelijk preventieve werking uitgaat.

Door het vorige college van burgemeester en wethouders is een aanzet gegeven tot verscherping van het handhavingsbeleid. In het beleidsplan "Van toekomst naar nu", het collegeprogramma voor de periode 1998-2002, is op pag. 71 opgenomen:

"Handhaving

Een deel van de recreatiewoningen, stacaravans en woonschepen in De Ronde Venen wordt permanent bewoond. (...) Hoewel deze bewoning niet is toegestaan, is hier tot op heden niet tegen opgetreden. (...) Daarnaast wordt soms gebouwd zonder bouwvergunning of anders dan de vergunning toestaat. Bij woningen gebeurt dit nogal eens als mensen, vaak uit ruimtegebrek, aan- of bijgebouwen oprichten die niet in overeenstemming zijn met het bestemmingsplan of de algemene bijbouwregeling. Buitendienstmedewerkers controleren in de regel de gehele gemeente eenmaal per jaar, waarbij veel illegale situaties naar voren komen. Problemen bij de constatering en vertragingen in de procedures bemoeilijken het optreden tegen illegale situaties. Om de permanente bewoning van recreatiewoningen en het illegaal bouwen in woonbuurten tegen te gaan, dient er een duidelijk handhavingsbeleid te komen. Dit kan bestaan uit heldere richtlijnen voor de te ondernemen stappen bij een geconstateerde overtreding. Niet-optreden zal dan alleen het resultaat van een weloverwogen keuze zijn. (...)"

In het beleidsplan "Naar de Kern" het collegeprogramma voor de periode 2002-2006 is in Thema 11: Ruimtelijke Ordening en Handhaving het volgende opgenomen over handhaving:

"Het in de vorige raadsperiode in gang gezette handhavingsbeleid wordt via een debat geactualiseerd en tot uitvoering gebracht. Goede communicatie is onontbeerlijk. Uitgangspunt voor dit thema blijft dat bouwvoorschriften (waaronder het tegengaan van illegale bouwactiviteiten en permanente bewoning van recreatieverblijven) worden gehandhaafd. Voorts vindt integratie met andere beleidsonderdelen plaats."

Het bestuursrecht kent geen algemeen artikel dat een handhavingsplicht oplegt. In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is hoofdstuk 5 gewijd aan Handhaving. Dat hoofdstuk regelt wel welke bestuursrechtelijke handhavingsmiddelen er zijn en hoe zij moeten worden gebruikt, maar niet wanneer zij moeten worden gebruikt. Het betrokken bestuursorgaan kan handhaven, het is er toe bevoegd. Bij de uitvoering dient het bestuursorgaan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht te nemen. Wettelijk gezien bestaat er voor de (gemeentelijke) overheid geen handhavingsplicht.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft voor het milieu- en ruimtelijke ordeningsrecht jurisprudentie ontwikkeld waarin wordt uitgegaan van een "beginselplicht tot handhaving". Hierbij kan mede van invloed zijn een verzoek van derden om handhaving.

Deze notitie moet in samenhang gezien worden met de nota "Integrale Handhaving". De nota "Integrale Handhaving" gaat in op waar, op welk taakveld, door welke disciplines gehandhaafd moet worden, met welke wettelijke middelen en wat dit kost aan formatieplaatsen. In deze notitie wordt zoals hierboven al aangegeven ingegaan op de wettelijke handhavingsmiddelen bestuursdwang, last onder dwangsom en de strafrechtelijke boete.

WETTELIJKE HANDHAVINGSMIDDELEN.

Handhaving kan geschieden door middel van de bestuursrechtelijke weg (bestuursdwang, het opleggen van een last onder dwangsom, de strafrechtelijke weg (boete, gevangenisstraf) of de privaatrechtelijke weg (bij eigendomsverhoudingen en als er sprake is van een privaatrechtelijke overeenkomst met de overtreder). Hieronder wordt kort ingegaan op de instrumenten toepassing van bestuursdwang en het opleggen van een last onder dwangsom. Ook wordt kort ingegaan op de strafrechtelijke boete.

1. DE TOEPASSING VAN BESTUURSDWANG

Bestuursdwang

Onder bestuursdwang wordt volgens artikel 5:21 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verstaan: *"het feitelijk door of vanwege een bestuursorgaan handelen tegen hetgeen in strijd met, bij of krachtens enig wettelijk voorschrift gestelde verplichtingen is of wordt gedaan, gehouden of nagelaten"*.

De toepassing van bestuursdwang geschiedt op kosten van de overtreder, tenzij de kosten redelijkerwijze niet of niet geheel voor zijn rekening behoren te komen (artikel 5:25 Awb).

Bevoegdheid

In artikel 5:22 Awb bepaalt dat de bevoegdheid tot toepassing van bestuursdwang slechts bestaat indien zij bij of krachtens wet is toegekend. In artikel 125 van de Gemeentewet is bepaald dat het college van burgemeester en wethouders bevoegd is tot het toepassen van bestuursdwang.

Begunstigingstermijn

In de bestuursdwangbeschikking moet een termijn worden opgenomen waarbinnen de overtreder de mogelijkheid krijgt om zelf de overtreding te beëindigen. In deze periode, de begunstigingstermijn, zal geen bestuursdwang worden toegepast. Indien na afloop van de begunstigingstermijn niet voldaan is aan de aanschrijving dan wordt overgegaan tot het toepassen van bestuursdwang.

Uitoefening bestuursdwang

Bestuursdwang is bij uitstek geschikt om de gevolgen van een begane overtreding ongedaan te maken. Het gaat erbij bestuursdwang om dat door middel van *feitelijk* handelen handhavend wordt opgetreden. Het toepassen van bestuursdwang is duidelijk zichtbaar voor iedereen. Van de toepassing van bestuursdwang zal een afschrikwekkende preventieve werking uitgaan. Ook wanneer het vermoeden bestaat dat de overtreder armlastig is of wanneer er inningsproblemen zijn te verwachten, zal het toepassen van bestuursdwang het meest effectief zijn. De kosten die voortvloeien uit de voorbereiding van en de daadwerkelijke uitvoering van bestuursdwang zijn voor rekening en risico van de overtreder. De kosten kunnen echter pas achteraf worden verhaald. Het is dus niet geheel zeker in hoeverre de overtreder ook daadwerkelijk de kosten kan betalen.

Rechtmatigheidseisen

Voordat tot toepassing van bestuursdwang kan worden overgegaan moet aan een aantal rechtmatigheidseisen worden voldaan:

1. De mogelijkheden van legalisatie:
Eerst zal nagegaan moeten worden of de onwettige toestand gelegaliseerd zou kunnen worden (vergunningverlening, vrijstelling, wijziging of herziening van het bestemmingsplan).
2. Volledige belangenafweging:
Het wegen van het belang van de overtreder tegenover het algemeen belang dat met de handhaving wordt gediend en de eventuele belangen van derden die bij het besluit inzake handhaving zijn betrokken.
3. De werking van het gelijkheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel, precedentwerking.
Een beroep op deze beginselen dwingt het gemeentebestuur hierop zorgvuldig en gemotiveerd in te gaan.
4. Financiële compensatie:
In sommige bijzondere gevallen kan het aanbieden van financiële compensatie aan de overtreder of aan derden vereist zijn als component van het besluit inzake toepassing van bestuursdwang.

2. HET OPLEGGEN VAN EEN LAST ONDER DWANGSOM

Het opleggen van een last onder dwangsom

Volgens artikel 5:32 lid 2 Awb strekt een last onder dwangsom ertoe de overtreding ongedaan te maken of verdere overtreding dan wel een herhaling van de overtreding te voorkomen.

De mogelijkheid voor het opleggen van een last onder dwangsom bestaat nog niet zo lang. In 1994 is in de Gemeentewet de mogelijkheid opgenomen om in plaats van bestuursdwang een last onder dwangsom op te leggen. Voor die tijd was er alleen de mogelijkheid om bestuursdwang toe te passen. Per 1 januari 1998 is in de Algemene wet bestuursrecht een algemene regeling inzake bestuursdwang (Afdeling 5.3) en last onder dwangsom (Afdeling 5.4) opgenomen.

Bevoegdheid

Artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het toepassen van bestuursdwang eveneens bevoegd is om een last onder dwangsom op te leggen. Het college van burgemeester en wethouders is dus ex artikel 125 Gemeentewet juncto artikel 5:22 juncto artikel 5:32 Awb bevoegd om in plaats van het toepassen van bestuursdwang een last onder dwangsom op te leggen.

Rechtmatigheidseisen

Voordat er een last onder dwangsom wordt opgelegd zal aan dezelfde rechtmatigheidseisen moeten worden voldaan als bij de toepassing van bestuursdwang.

Begunstigingstermijn

Het opleggen van een last onder dwangsom strekt ertoe de overtreding ongedaan te maken of verdere overtreding dan wel herhaling van de overtreding te voorkomen.

In de dwangsombeschikking moet een termijn worden opgenomen waarbinnen de overtreder de mogelijkheid krijgt om zelf de overtreding te beëindigen. In deze periode, de begunstigingstermijn, zal geen dwangsom worden opgelegd. Het doel van de last onder dwangsom is dan ook de overtreder te bewegen om tijdig zelf de overtreding te beëindigen of om herhaling te voorkomen, niet het straffen van de overtreder. Het opleggen van een last onder dwangsom is dus iets anders dan een boete of kostenverhaal. Voldoet de overtreder aan de aan hem opgelegde last, hij beëindigt zelf de overtreding voordat de begunstigingstermijn afloopt, dan is geen dwangsom verschuldigd. Voldoet de overtreder niet aan de hem opgelegde last, hij beëindigt de overtreding niet binnen de begunstigingstermijn of hij herhaalt de overtreding, dan is de overtreder een dwangsom verschuldigd. Het verbeuren van de dwangsom levert voor de overtreder de plicht op om het aangegeven bedrag te betalen. Hiernaast blijft de overtreder verplicht tot herstel of beëindiging van de onrechtmatige toestand of activiteit.

Als de overtreder tijdens of na het innen van de dwangsom alsnog de overtreding ongedaan maakt dan wordt de dwangsom niet terugbetaald. Immers de overtreder heeft niet voldaan aan de aan hem opgelegde last de overtreding voor een bepaalde datum ongedaan te maken.

Vormen van last onder dwangsom

Een dwangsom kan op drie manieren worden opgelegd. Namelijk als bedrag ineens, een bedrag per tijdseenheid of een bedrag per overtreding (artikel 5:32, lid 4, Algemene wet bestuursrecht).

Bij een bedrag ineens is de overtreder na het verstrijken van de begunstigingstermijn de dwangsom verschuldigd.

Bij een bedrag per tijdseenheid dient per vastgestelde tijdseenheid een controle te worden gepleegd en dient de dwangsom per tijdseenheid verbeurd te worden verklaard. Verder geldt als voorwaarde dat er een maximum bedrag wordt genoemd.

Voor een bedrag per overtreding geldt dat iedere overtreding geconstateerd moet worden en dient de dwangsom per overtreding verbeurd te worden verklaard. Verder geldt als voorwaarde dat er een maximumbedrag wordt genoemd. Bij het kiezen van een variant (bedrag ineens, per tijdseenheid, of per overtreding), het bepalen van de hoogte van de dwangsom alsmede het maximum van het te verbeuren bedrag komt het college van burgemeester en wethouders een ruime mate van beleidsvrijheid toe. In artikel 5:32, lid 4, Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat het vastgestelde bedrag in redelijke verhouding moet staan tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van de dwangsomoplegging.

Als de last onder dwangsom er niet toe heeft geleid dat de illegale situatie wordt beëindigd dan kan er nogmaals een last onder dwangsom worden opgelegd. Het is mogelijk meerdere malen achtereenvolgend een dwangsom op te leggen voor één en dezelfde overtreding. Als de dwangsom(men) er niet toe hebben geleid dat de illegale situatie is beëindigd dan kan alsnog de uitoefening van bestuursdwang worden toegepast. De aan de toepassing van bestuursdwang verbonden kosten worden niet verrekend met de geïnde dwangsommen. De kosten van het toepassen van bestuursdwang moeten extra worden betaald.

3. BESTUURSDWANG OF HET OPLEGGEN VAN EEN LAST ONDER DWANGSOM

In artikel 5:32, lid 1, Awb is bepaald dat *"een bestuursorgaan dat bevoegd is bestuursdwang toe te passen, kan in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen"*. Het bestuursorgaan (burgemeester en wethouders danwel de burgemeester) is dus vrij om te kiezen tussen het toepassen van bestuursdwang of een last onder dwangsom. Van geval tot geval moet worden bekeken wel middel, bestuursdwang of last onder dwangsom, het meest effectief is.

Een voordeel van de dwangsom boven bestuursdwang is dat het opleggen van een last onder dwangsom het bestuursorgaan niet verplicht tot het daadwerkelijk zelf handelen. Een nadeel van de dwangsom is dat de dwangsom een indirect karakter heeft. De dwangsom moet de overtreder er toe aanzetten de overtreding te beëindigen. Of de overtreder ook daadwerkelijk de overtreding beëindigd is niet zeker.

Op deze keuzevrijheid tussen het toepassen van bestuursdwang of een last onder dwangsom is één uitzondering van toepassing. In artikel 5:32, lid 3, Awb is bepaald dat *"voor het opleggen van een last onder dwangsom wordt niet gekozen, indien het belang dat het betrokken voorschrift beoogt te beschermen, zich daartegen verzet"*. Indien er sprake is van het ontstaan van onherstelbare schade dan moet het bestuursorgaan onmiddellijk met bestuursdwang optreden om verdere schade te voorkomen.

4. DE STRAFRECHTELIJKE BOETE

Naast de bestuursrechtelijke mogelijkheid van de toepassing van bestuursdwang en het opleggen van een last onder dwangsom is het mogelijk de overtreding strafrechtelijk aan te pakken. De overtreder kan een boete opgelegd krijgen.

De bevoegdheid om de overtreder via het strafrecht aan te pakken ligt bij het Openbaar Ministerie (OM). De strafrechter bepaalt uiteindelijk of er een boete wordt opgelegd en hoe hoog de boete is.

Een boete is gericht op het bestraffen van de overtreder, het is een punitieve sanctie. Bestuursdwang en last onder dwangsom hebben tot doel het ongedaan maken van een overtreding, het zijn reparatoire sancties.

De boete heeft betrekking op een reeds gepleegde overtreding en biedt niet de gelegenheid de betalingsplicht te ontgaan. Dit in tegenstelling tot de last onder dwangsom. Door te voldoen aan de last, het beëindigen van de overtreding, kan worden voorkomen dat de dwangsom betaald moet worden.

In de meeste gevallen mag door de overheid aan iemand die door de strafrechter wordt gestraft ook nog een bestuursrechtelijke sanctie opgelegd worden.

5. DE PROCEDURE BIJ HET TOEPASSEN VAN BESTUURSDWANG DAN WEL HET OPLEGGEN VAN EEN LAST ONDER DWANGSOM

Voordat overgegaan wordt tot het toepassen van bestuursdwang of het innen van dwangsommen is daar al een hele procedure aan vooraf gegaan. Hieronder wordt in het kort de procedure weergegeven.

- Geconstateerde overtreding.

Er wordt een overtreding geconstateerd, bijvoorbeeld iemand heeft een serre gebouwd zonder de daarvoor benodigde bouwvergunning. Voordat overgegaan wordt tot handhaving zal eerst worden bekeken of alsnog legaliseren mogelijk is.

- Legalisatie is mogelijk.

Is legalisatie mogelijk dan wordt de betrokkene in de gelegenheid gesteld de illegale situatie alsnog te legaliseren.

- Legalisatie is niet mogelijk.

Is legalisatie niet mogelijk dan zal het handhavingstraject opgestart worden.

- Vooraanschrijving.

Indien blijkt dat de geconstateerde overtreding niet gelegaliseerd kan worden, dan zal aan betrokkene een vooraanschrijving gestuurd worden. In deze vooraanschrijving wordt betrokkene medegedeeld dat geconstateerd is dat hij een overtreding heeft begaan. In de vooraanschrijving wordt vermeld om welke overtreding het gaat, welke bepaling is overtreden en dat het college van burgemeester en wethouders voornemens is bestuursdwang toe te passen of een last onder dwangsom op te leggen.

- Zienswijze van overtreder.

Tevens wordt de overtreder in de vooraanschrijving verzocht de overtreding zelf te beëindigen en wordt hij in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze mondeling danwel schriftelijk kenbaar te maken. In de regel krijgt de overtreder vier weken de tijd om zijn zienswijze kenbaar te maken.

- Heroverweging na ingediende zienswijze van overtreder.

Aan de hand van de door betrokkene ingediende zienswijze wordt een heroverweging gemaakt. Heroverwogen wordt of betrokkene definitief wordt aangeschreven of dat betrokkene niet wordt aangeschreven en dat er een alternatief wordt uitgevoerd.

- Definitieve aanschrijving.

Indien de door betrokkene ingediende zienswijze geen aanleiding geeft tot afzien van de definitieve aanschrijving dan zal betrokkene een definitieve aanschrijving bestuursdwang of last onder dwangsom worden opgelegd.

In deze definitieve aanschrijving moet tenminste het volgende zijn opgenomen:

1. waar de aanschrijving betrekking op heeft, bijvoorbeeld de zonder bouwvergunning gebouwde serre, en op welke locatie deze zich bevindt;
2. welke bepaling is overtreden, bijvoorbeeld artikel 40 van de Woningwet (het verbod van bouwen zonder vergunning);
3. bevoegdheid tot optreden volgens artikel 125 Gemeentewet juncto artikel 5:22 Awb dan wel juncto artikel 5:32 Awb;
4. belangenafweging, waarom wordt opgetreden. Tevens ingaan op de door betrokkene ingediende zienswijze;
5. omschrijving van de opgelegde last, hoe de illegale situatie beëindigd moet worden, bijvoorbeeld het slopen van de illegaal gebouwde serre;
6. begunstigingstermijn, de termijn waar binnen betrokkene de illegale situatie zelf kan beëindigen voordat tot handhaving wordt overgegaan;

7. bij bestuursdwang aangeven dat de kosten worden verhaald op betrokkene, bij het opleggen van een last onder dwangsom aangeven of er per overtreding, per tijdseenheid of een bedrag ineens geïnd wordt. Bij het opleggen van een last onder dwangsom moet ook een maximumbedrag genoemd worden. Bij het opleggen van een last onder dwangsom tevens aangeven dat er meerdere malen een dwangsom opgelegd kan worden en aangeven dat het alsnog toepassen van bestuursdwang mogelijk is;
8. mogelijkheid van bezwaar en beroep. Tevens vermelden de mogelijkheid van het indienen van een verzoek om voorlopige voorziening bij de rechtbank Sector Bestuursrecht.

Betrokkene heeft de mogelijkheid om tegen de definitieve aanschrijving bezwaar te maken. Het bezwaarschrift wordt behandeld door de commissie voor de bezwaar- en beroepschriften. Indien er sprake is van spoedeisend belang kan er een verzoek om een voorlopige voorziening ingediend worden bij de rechtbank Sector Bestuursrecht.

Indien betrokkene bezwaar heeft gemaakt dan zal de commissie voor de bezwaar- en beroepschriften, na bestudering van de stukken en het horen van partijen in een openbare zitting, een advies uitbrengen. Naar aanleiding van het advies van de commissie voor de bezwaar- en beroepschriften zal er een nieuwe beslissing genomen moeten worden door het college van burgemeester en wethouders, de zogenaamde beschikking op bezwaarschrift.

Betrokkene heeft de mogelijkheid om tegen deze beschikking op bezwaarschrift binnen 6 weken beroep aan te tekenen bij de rechtbank Sector Bestuursrecht. Tevens kan bij spoedeisend belang, als er een beroepschrift is ingediend, een verzoek om voorlopige voorziening bij de voorzieningenrechter van de rechtbank worden ingediend.

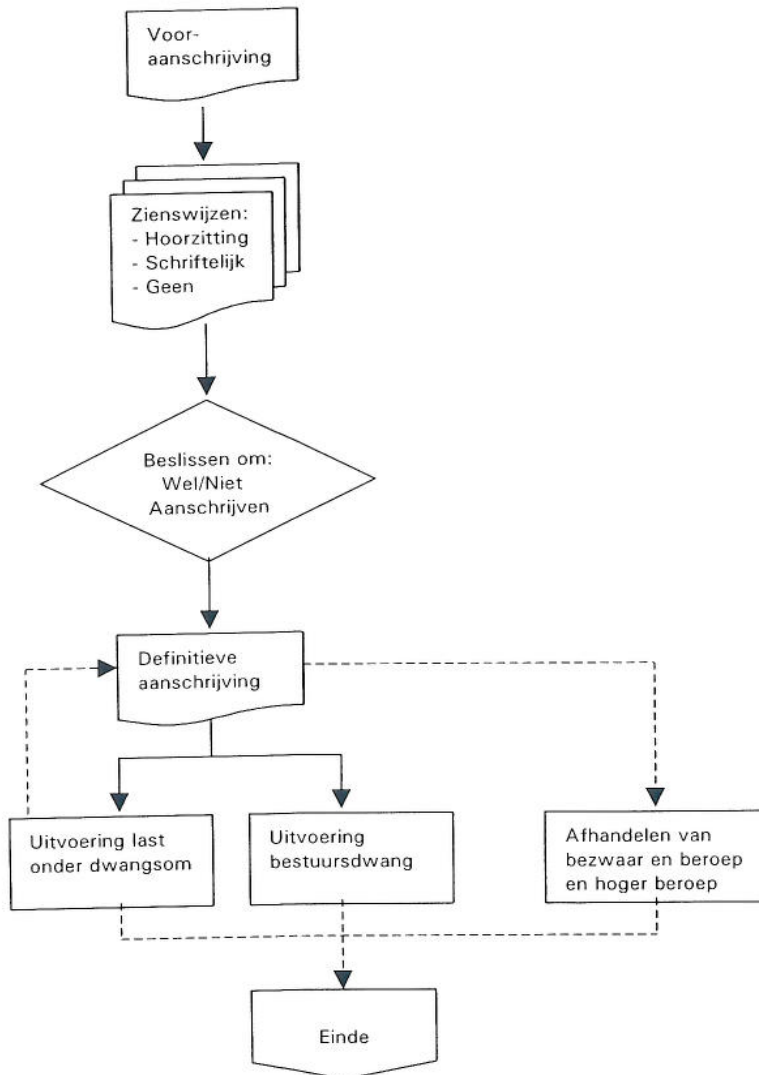
Na bestudering van de stukken en het horen van partijen tijdens een openbare zitting doet de rechtbank Sector Bestuursrecht uitspraak. Tegen deze uitspraak staat binnen 6 weken hoger beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook bij de Raad van State is het mogelijk om bij spoedeisend belang, als er een beroepschrift is ingediend, een verzoek voorlopige voorziening in te dienen bij de voorzitter van de Afdeling.

De Afdeling van de Raad van State doet na bestudering van de stukken en het horen van partijen tijdens een openbare zitting uitspraak. Tegen de uitspraak van de Afdeling van de Raad van State staat in beginsel geen rechtsmiddel meer open.

In de regel zal niet tot effectuering van bestuursdwang of last onder dwangsom worden overgegaan voordat de rechter een uitspraak heeft gedaan, behoudens bijzondere situaties (veiligheid, het voorkomen van onherstelbare schade of bij het willens en wetens overtreden van de regels).

BIJLAGE 1: OVERZICHT KENMERKEN WETTELIJKE HANDHAVINGSMIDDELEN

Onderwerp	Definitie	Bevoegdheid tot opleggen	Waar	Doel	Bijzonderheden
Bestuursdwang	Het ongedaan maken van een overtreding op kosten van de overtreder	College van burgemeester en wethouders	Artikel 5: 22 Algemene wet bestuursrecht juncto artikel 125 Gemeentewet	Beëindigen/ /ongedaan maken van de overtreding	
Last onder dwangsom	Aanschrijving aan de overtreder om voor een bepaalde datum de overtreding te beëindigen of (herhaling) te voorkomen, op straffe van verbeurte van een of meer bedragen (dwangsom)	College van burgemeester en wethouders	Artikel 5:22 juncto artikel 5:32 Algemene wet bestuursrecht juncto artikel 125 Gemeentewet	Beëindigen/voorkomen van de overtreding	Een last onder dwangsom kan meerdere keren achter elkaar opgelegd worden. Indien de overtreding niet wordt beëindigd kan alsnog bestuursdwang worden toegepast
Strafrechtelijke boete	Straf, bestaande in de verplichting tot betaling van een geldsom	Rechter	Artikel 23 Wetboek van Strafrecht	Het straffen van de overtreder	

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN DE PROCEDURE BIJ HET TOEPASSEN VAN BESTUURSDWANG DAN WEL HET OPLEGGEN VAN EEN LAST ONDER DWANGSOM

Raadsvoorstel

Punt : 6d
Nummer : 0069/03
Raadsvergadering : 22 mei 2003
Commissie(s) : algemene en bestuurlijke zaken c.a.
Organisatie-onderdeel : ROB/Handhaving
Portefeuillehouder : M. Burgman/A.F. Rosendaal
Onderwerp : Nota Integrale Handhaving

KORTE INHOUD VOORSTEL

Voorgesteld wordt de Nota Integrale Handhaving gemeente De Ronde Venen vast te stellen en deze als beleidsregels te publiceren.

Aan de gemeenteraad

1. Inleiding

Met de vaststelling in de raadsvergadering van 30 januari 2003 van de Nota Integrale Veiligheid, zoals genoemd in Thema/programma 3 Integrale Veiligheid van het Beleidsplan 2002-2006 Naar de Kern, krijgen integraal veiligheidsbeleid, rampenbestrijding maar ook de handhaving in De Ronde Venen een extra impuls.

Het opstellen en vaststellen van handhavingsbeleid is opgenomen als bestuursopdracht onder 11.4 in Thema/programma 11 Ruimtelijke ordening en handhaving van het Beleidsplan Naar de Kern.

2. Overwegingen / toetsing beleidscriteria

Onderdeel van de bestuursopdracht is het opstellen van een gemeentelijke visie op de handhaving en het handhavingsbeleid om een richtinggevend kader te scheppen voor het bestuur, de ambtelijke organisatie en het werk van toezichthouders en handhavers. Met de Nota Integrale Handhaving wordt het te volgen handhavingsbeleid door de raad vastgesteld. Na vaststelling zal de Nota Integrale Handhaving als beleidsregels volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) worden gepubliceerd op de infopagina en de gemeentelijke website, zodat de burger op de hoogte is met het door de gemeente te voeren handhavingsbeleid.

Enige kernpunten zijn:

- Als je regels stelt, deze dan óók handhaven. Alleen regels stellen als dat effectief is.
- Nieuwe regels en vergunningen zullen worden getoetst op handhaafbaarheid.

- Handhaving moet programmatisch, planmatig en cyclisch opgepakt worden. De handhaving wordt regelmatig geëvalueerd. Daarvoor is systematisch vastlegging van gegevens, zowel input als output nodig (monitoring). Door middel van de begrotingscyclus/concernrapportage wordt hiervan verslag gedaan aan de gemeenteraad.
- In gang gezette handhavingsacties worden volgehouden tot de overtreding is opgeheven.
- Het toepassen van bestuurlijke dwangmiddelen vindt plaats volgens een nog uit te werken stappenplan in het nog uit te werken Handhavingsprogramma.
- De gemeente volgt het gedoogbeleid zoals geformuleerd in het kabinetsstandpunt Gedogen in Nederland.

3. Financiële overwegingen

In het Beleidsplan Naar de Kern is bij Thema/programma 11 Ruimtelijke ordening en handhaving voor het opstellen en vaststellen handhavingsbeleid bij de financiële indicatie voor het begrotingsjaar 2003 een bedrag opgenomen van € 15.000.

4. Externe reacties

Bij de inventarisatie van de gemeentelijke handhavingstaken is tevens om een reactie verzocht aan politie, brandweer, Regionale Milieu Dienst (RMD) te Breukelen, Recreatieschap Vinkeveense Plassen, provincie Utrecht, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) te Hilversum, VROM Inspectie (Regio Noord West Overheden Utrecht) te Haarlem en Coördinatie Informatie Punt (handhaving milieuwetgevingregio Utrecht) CIP te Utrecht. De ontvangen reacties zijn in het voorliggende stuk verwerkt.

Bij het opstellen van de Nota Integrale Handhaving is een dankbaar gebruik gemaakt van de adviezen van het Steunpunt Handhaving van het Ministerie van Justitie.

5. Aanpak (planning/uitvoering)

Na de vaststelling van de Nota Integrale Handhaving zal de uitwerking van bestuursopdracht 11.4 (het handhavingsbeleid) gestalte krijgen in het Handhavingsprogramma volgens bestuursopdracht 11.4.1 Uitvoeren handhavingsbeleid.

De uitwerking in het Handhavingsprogramma gemeente De Ronde Venen zal door ons college geschieden in het geplande overleg met de commissie ABZ ca. van 15 september 2003.

In het Handhavingsprogramma zullen worden opgenomen de in 2003 geïventariseerde 98 handhavingstaken met een prioritering, een risico-analyse, tijdpad met de benodigde ambtelijke capaciteit en de financiële middelen.

6. Voorstel

De Nota Integrale Handhaving vast te stellen, waarna deze als beleidsregels conform Titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) zal worden gepubliceerd op de infopagina en de gemeentelijke website.

Het ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Alle documenten die op dit voorstel betrekking hebben, liggen voor u in de leeskamer ter inzage.

Burgemeester en wethouders van De Ronde Venen,
de secretaris,

de burgemeester,

Commissieadvies

Punt	:	6d
Nummer	:	0069/03
Raadsvergadering	:	22 mei 2003
Raadscommissie(s)	:	algemene en bestuurlijke zaken c.a.
Onderwerp	:	Nota Integrale Handhaving

Aan de gemeenteraad

De commissie algemene en bestuurlijke zaken c.a. heeft in de vergadering van 12 mei 2003 beraadslaagd over het bovengenoemde voorstel.

De commissie heeft als volgt geadviseerd:

CDA: akkoord

VVD/Gemeentebelangen: akkoord

Ronde Venen Belang: akkoord; handhaven op verantwoorde wijze, op basis van vastgestelde regels

De Combinatie: de resultaten van het handhavingsbeleid moeten worden teruggekoppeld via de commissies en via de media

Vernieuwend Vinkeveen en Waverveen: akkoord

ChristenUnie/SGP: de fractie mist de filterfunctie in het beleid. Handhavers zouden zo min mogelijk een eigen interpretatie moeten kunnen geven aan te handhaven situaties. De handhavingsprogramma's en protocollen dienen in dat opzicht duidelijk te zijn. Op dit punt zal de nota worden aangepast.

Hamerstuk: ja; onder aanpassing van de nota

De raad van de gemeente De Ronde Venen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders (raadsvoorstel nr. 0069/03 van 22 mei 2003);

b e s l u i t :

de Nota Integrale Handhaving, visie op de handhaving en handhavingsbeleid gemeente De Ronde Venen, van 12 mei 2003 vast te stellen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente De Ronde Venen d.d. 22 mei 2003.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,